

BİZCE İNSAN HAKLARI! ...

- Tema** : İnsan Haklarının Kavramsal ve Tarihsel Gelişimi.
- Konu** : İnsan Hakları Kavramı.
- Amaç** : 1) İnsan Hakları kavramının boyutlarını tanıma,
2) İşbirliği ve etkin katılım yoluyla insan hakları tanımı oluşturma,
3) İnsan hakları ile ilgili tanımların benzerlik ve farklılıklarını belirleme,
4) İşbirliği ile çalışarak ortak bir noktada uzlaşabilme.
- Yöntem** : Küçük grup çalışması.
- Süre** : 60 dk.
- Materyal** : 1 Adet Büyük boy kağıt, grup sayısı kadar çalışma kağıdı ve kalem.
- Kaynaklar** :1) Çavdar, A.O. (1997). *İnsan haklarının gelişimi*. H.Yazıcı (Editör). Ankara- Türkiye Bilimler Akademisi: TÜBİTAK Matbaası.
2) Donnelly, J. (1995). *Teoride ve uygulamada evrensel insan hakları* (çev:M.Erdoğan ve L.Korkut). Ankara:Yetkin Basım Yayım ve Dağıtım.
3) Brander, P., Oliveira, B., Gomes, R., Ondrackova, J., Keen, E., Surian, A., Lemineur, M-L. and Suslova, O. (2002). *Compass a manual on human right education with young people*. In P., Keen E. and Lemineur M-L. (Eds). Germany:Council of Europe.
4) Gülmez, M.(2001). *İnsan hakları ve demokrasi eğitimi*. Ankara: TODAİE Yayınları-303.
5) Erdoğan, M. (2007). *İnsan hakları teorisi ve hukuku*. Ankara:Orion Kitabevi.
6) <http://www.ohchr.org/EN/Issues/Pages/WhatareHumanRights.aspx>
- Hazırlık** :Etkinliğe başlamadan 4 veya 8 grup oluşturunuz. Her grupta 2 ya da 4 kişi olmasını sağlayınız. Gruplardan kendi aralarında grup sözcülerini belirlemelerini isteyiniz. Gönüllülüğün olmaması durumunda seçme ölçütü olarak sıranın en sağında oturanlar, ortada oturanlar, gömlek giyenler, isminde ya da memleketinde “M” harfi olanlar vb. yoluyla sözcü seçimini siz de yapabilirsiniz. Grupların araç ve gereçlerini dağıtıldıktan sonra etkinliğe geçebilirsiniz. Gruplar etkinlik tanımlarını oluştururken siz de EK-1’de yer alan İnsan Hakları tanımlarını etkinlik sonunda grupta paylaşmak üzere büyük kartonlara yazabilirsiniz.
- Etkinlik Süreci** : Grup oluşturma sürecinde mümkün olduğunca heterojen gruplar oluşturunuz. Örneğin katılımcıların her birine sıra numarası (grup sayısı kadar) vererek bunu sağlayabilirsiniz. Numara verdiğiniz kişi ilgili numaralı gruba gidecek ve böylece farklı kişilerin aynı grupta olması sağlanabilecektir. Gruplardan, kendi tecrübelerini (okudukları kitap ve makale; izledikleri açık oturum; katıldıkları seminer, sempozyum, ders gibi) düşünerek, grup arkadaşı/arkadaşları ile birlikte “kapsayıcı bir insan hakları” tanımı yapmalarını isteyiniz. Bu tanımın kendilerine özgü olması gerektiğini belirtiniz. İlk tanımın oluşturma sürecinde daha fazla tartışma ve düşünme süresi veriniz. Gruplar oluşturdukları tanımları grup sözcüleri aracılığı ile paylaşsınlar.

Tüm grupların tanımları dinlendikten sonra grupların ikiye ikiye birleşmesini isteyiniz. Daha sonra bu iki grubun tüm üyelerinin uzlaşacağı bir tanım daha yapmalarını isteyiniz. Süreç tamamlandıktan sonra yeni tanımları alınız.

Bu süreç tamamlandıktan sonra birleşen grupları bir kez daha birleştiriniz. Bu grupların da tüm üyelerin uzlaşacağı/katkı sağlayacağı/kabul edeceği bir tanıma daha ulaşmalarını sağlayınız.

Son durumda oluşan iki insan hakları tanımı ile bu iki grubun sözcüsü ile genel bir oturum yapılarak bu tanımların tartışılması ve yorumlanması sağlanır. Son olarak büyük kartona ortak akıl ve işbirliğinin ürünü olan bir "İnsan Hakları" tanımı yapılır. Ardından grup tanımı ile literatürdeki (EK-1) tanımlar karşılaştırılarak benzerlik ve farklılıkları tartışılır. İhtiyaç duyulursa kendi tanımlarını revize etmelerine fırsat verilir. Son tanım, çalışma yapılan odanın duvarına asılır ve eğitimin devam ettiği süre boyunca duvarda kalır.

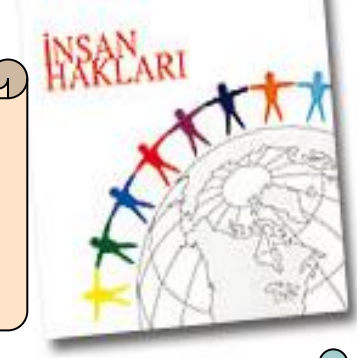
Süreç aşağıdaki değerlendirme soruları ile tamamlanır.

Değerlendirme : Katılımcılara;

1. Çalışma sürecinde herkesin karar alma sürecine katkı sağlayıp sağlamadığını,
2. Herkesin kendini sürece dâhil hissedip hissetmediğini (her ne kadar son tanım kendi tanımı olmasa da),
3. İlk gruplarca oluşturulan insan hakları tanımından, hiçbir içerik alınmayan (alakasız) grubun olup olmadığını,
4. Ortak bir tanıma ulaşmakta zorlanıp zorlanmadıklarını,
5. Günlük yaşamda insan hakları kavramının çok sık kullanılmasının insan haklarının yaygınlaşmasına ve güçlenmesine katkı sağlayıp sağlamadığını sorabilirsiniz.

EK-1

İNSAN HAKLARI NEDİR?

İnsan hakları, insanların doğuştan insan olmaları nedeniyle sahip oldukları ve dokunulamayan, elinden alınamayan, devredilemeyen ve vazgeçilemeyen hakların bütünüdür (Çavdar, 1997).

İnsan hakları hakların özel bir grubu olup bir kişinin yalnızca insan olduğu için sahip olduğu en üstün ahlaki haklardır (Donnelly, 1995).

İnsan hakları insanın salt insan olması nedeniyle öznesi olduğu, onun tüm yönleriyle kişiliğini ve değerini korumayı ve geliştirmeyi amaçlayan evrensel ilke ve kurallar bütünüdür (Gülmez, 2001).

İnsan hakları kimsenin elinizden alamayacağı şeydir (René Samuel Cassin -İnsan haklarının savunulmasındaki katkıların ötürü 1968 Nobel Barış Ödülü sahibi- Aktaran: Brander vd.,2002).

İnsan Hakları mensubiyetleri, doğuştan getirdikleri özellikleri ve kazanılmış donanımları ne olursa olsun bütün insanların sahip oldukları üstün haklardır (Erdoğan, 2007)

İnsan Hakları kişinin milliyetine, yaşadığı yere, cinsiyetine, etnik kökenine, rengine, diline, dinine yada başka bir durumuna bakılmaksızın insan oluşu nedeniyle doğuştan sahip olunan haklardır (United Nations / Birleşmiş Milletler)